

Notulen voor de vergadering van het Onderwijsbestuur

Datum: Maandag 22 april 2024
Tijdstip: 13:00 - 15:00
Locatie: Academiegebouw, Grachtenkamer

Aanwezig: Jan Crijns (voorzitter), Mariëlle Bruning, Bastiaan Rijpkema, Niels van de Ven, Peter van Es, Darya van der Wilt, Esther Huiskers, Sigrid van Wingerden, Danielle Chevalier, Wilko Gruizinga, Nard Willemse, Paula Witlox (verslag).

Afwezig: Erik de Brabandere, Linda van Dun, Hannah Saberi, Annette van Sandwijk.

2. Verslag vergadering 21 maart 2024

Het verslag wordt vastgesteld.

Marije Schneider vraagt Jan Crijns nadere context te geven over een opmerking die in de vorige vergadering is gemaakt over de mogelijkheid om tentamens 2 uur te laten duren. Zij vraagt wanneer deze verkorte tentamenduur kan worden ingezet en op welke termijn dit mogelijk wordt.

Jan Crijns stelt dat deze opmerking moet worden gezien in de context dat er een gebrek is aan tentamenruimte. In dat licht moet ook rekening worden gehouden met dat de tentamens van psychologie ook in de drukke tijden gaan plaatsvinden. De kortere tentamenduur is wenselijk omdat het zowel de werkdruk op docenten als de mogelijkheden om te frauderen voor studenten kan verkleinen. Bovendien is een tentamenduur van 3 uur al niet meer noodzakelijk omdat tentaminering sneller gaat dan vroeger door het gebruik van laptops. Bij veel vakken wordt reeds gebruikgemaakt van een tentamenduur van 2 uur, maar wordt nog 3 uur ingeroosterd. Eigenlijk zou het dus direct kunnen worden ingevoerd.

Peter van Es merkt op dat bij de toepassing van de kortere tentamenduur de communicatie met studenten van groot belang is. Het moet van tevoren goed duidelijk zijn voor studenten dat het tentamen 2 uur zal duren, zodat zij hierdoor niet overvallen worden.

Marije Schneider stelt voor de mastercoördinatoren te benaderen met de vraag in hoeverre zij over deze mogelijkheid geïnformeerd zijn en te inventariseren welke informatie daarover nog ontbreekt. Daarmee wordt ingestemd.

Sigrid van Wingerden vraagt hoe lang het zal duren totdat de *Admissions Office* de beslissing omtrent toelating kenbaar maakt aan studenten. Wilko Gruizinga heeft hierover contact gehad met Jet Liesker en zal het bericht dat hij van haar heeft ontvangen doorzetten naar Sigrid van Wingerden.

3. Mededelingen en stand van zaken

Implementatie Kernvisie

Bastiaan Rijpkema geeft een update over de Kernvisie. Team 2 van de Kernvisie heeft bestudeerd hoe activerende werkvormen kunnen worden toegepast binnen de context van de opleidingen. De hieruit voortgekomen 'Menukaart Activerende Werkvormen' is gelanceerd op de onderwijsparade en ook breder gedeeld. In het eerste jaar van de bachelor wordt al gewerkt met deze menukaart.

Donderdag 25 april zal de tweede werksessie plaatsvinden, waarna alle stukken klaar zullen zijn voor de onderwijsvoorbereiding. De vakken uit jaar 1 van de bachelor die in 2025 van start zullen gaan zullen dan klaar zijn voor het aanleveren van de materialen.

In de zomer zal een toets op de onderwijsplannen plaatsvinden. Sommige onderdelen van de vakontwerpen gaan pas in september 2025 ingevoerd kunnen worden, maar voor sommige vakken zal het mogelijk zijn om onderdelen al in 2024 in te voeren. Hierdoor zullen bovenop de pilots een aantal extra vernieuwingen te zien gaan zijn.

Er wordt hard gewerkt aan de projectorganisatie. Een nieuwe fase is aangebroken waarin de aan de hand van de Kernvisie bedachte plannen geïmplementeerd zullen worden. Onderzocht wordt op welke manier we de projectorganisatie moet worden ingericht. Een aantal van de Kernvisieteams hebben hun

opdracht al afgerond en zijn daarom aan het afschalen. Andere teams, zoals het team dat zich bezigt met de afstudeerfase (team 7) en het team dat zich bezigt met de inrichting van de minoren (team 4), zijn nog aan het afronden. Deze teams zullen hun werkzaamheden voortzetten, terwijl de teams die aan het afschalen zijn zullen uitmonden in een aantal dossier-coördinatoren die aan de slag gaan met de implementatiepakketten die zijn uiteengezet.

Ook wordt vanuit de Kernvisie hard gewerkt aan een Richtlijn Toetsing. Dit komt later in de vergadering ter sprake.

Jan Crijns merkt op dat team 4 nog een keer bijeen zal komen en dat het goed is om dan te bespreken met welke opdracht zij hun werkzaamheden zullen doorzetten. Bij het bespreken van de opdracht is het nuttig om het vraagstuk over de overgang tussen het huidige keuzevakaanbod naar het minorenaanbod voorbij te laten komen.

4. Ingekomen stukken

Memo mandaat Toetssupport

Niels van de Ven licht het memo over het mandaat van Toetssupport toe. Sinds collegejaar 2023/24 zorgt de afdeling Toetssupport voor logistieke stroomlijning tijdens de tentamens. Over het algemeen wordt hierop positieve feedback ontvangen. Gebleken is wel dat onduidelijkheid bestaat over het mandaat om beslissingen te nemen in de situatie waarin een student zich niet op correcte wijze heeft ingeschreven voor het tentamen. De onduidelijkheid bestaat voornamelijk rondom de vraag wie het mandaat heeft om die studenten al dan niet deelname aan het tentamen te ontzeggen. Dit leidt er in de huidige situatie toe dat geen uniform beleid wordt gevoerd.

Om duidelijkheid te scheppen wordt in het memo voorgesteld het mandaat om studenten te verwijderen bij onjuiste inschrijving neer te leggen bij de medewerkers van Toetssupport. Het memo zal hierna ook ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Faculteitsbestuur.

Esther Huiskers vraagt aandacht voor procedurele kwesties. Zij vraagt hoe de verantwoordelijkheden tussen de docenten en de medewerkers van Toetssupport moeten worden verdeeld. Als Toetssupport het mandaat krijgt over logistieke vragen en de rol van de docenten wordt beperkt tot het beantwoorden van de inhoudelijke vragen, wie is dan beslissingsbevoegd over bijvoorbeeld de vraag of aan alle studenten extra tijd mag worden toegekend wanneer er bijvoorbeeld een probleem is met de laptops tijdens het tentamen? Het is de vraag of het wenselijk is dat zulke beslissingsbevoegdheden, die met name relevant zijn in noodsituaties, bij Toetssupport worden neergelegd.

Wilko Gruizinga merkt op dat in de huidige situatie zowel de medewerkers van Toetssupport als de docenten zulke beslissingen kunnen nemen, maar dat in praktijk voornamelijk de docenten beslissen over het toekennen van extra tijd. Het toekennen van extra tijd gebeurt veelal met een opdracht van de docent via *Digital Exams*, maar docenten kunnen dit ook zelfstandig doorvoeren.

Esther Huiskers benadrukt dat het bij het herstructureren van de bevoegdheden van belang is om duidelijkheid te creëren over wie wanneer welke beslissingen maken, juist ook met betrekking tot zulke uitzonderingssituaties. Niels van de Ven stemt in met het meenemen van de procedurele aspecten in de verdere uitwerking.

Peter van Es voegt toe dat indien het mandaat wordt toegekend aan Toetssupport, er een 'escape' moet zijn voor uitzonderlijke gevallen. Hiermee blijft mogelijk dat docenten geraadpleegd worden bij het maken van moeilijke beslissingen. Mariëlle Bruning benadrukt ook het belang van ruimte voor coulance. Gerefereerd wordt aan de in het heden geldende mogelijkheid studenten die hun LU-card zijn vergeten toch het tentamen te laten maken en hen de dag erna hun identiteit te laten bevestigen op de faculteit. Benadrukt wordt dat ruimte voor coulance in het licht van de persoonlijke benadering op de kleinere opleidingen wenselijk is.

Esther Huiskers stelt voor de docenten in de docentinstructie houvast te bieden over de praktijk in deze situaties. Niels van de Ven stelt voor een document op te stellen met instructies.

Jan Crijns stelt voor het memo goed te keuren en de beslissingsbevoegdheid in gevallen van onjuiste inschrijving bij de medewerkers van Toetssupport te leggen. Dit zal de onduidelijkheid en ongelijkheid van het huidige systeem doen afnemen. Het zal ook betekenen dat de docenten de beslissingen in kwesties rondom inschrijving aan Toetssupport moeten overlaten. Hiermee wordt – bovenstaande punten in acht genomen – ingestemd.

Toekomst Toetssupport

Wilko Gruizinga vertelt over het voorstel om in de toekomst de cijferverwerking uit te besteden aan Toetssupport. Na afloop van iedere tentamenperiode vindt een evaluatie plaats met de MOA's en de secretariaten van de verschillende afdelingen. Een pijnpunt bij de secretariaten ligt bij de cijferverwerking. De cijferverwerking gebeurt handmatig, wat arbeidsintensief en foutgevoelig is. Gekeken wordt of de afdeling Toetssupport kan meelopen met de secretariaten, met als doel op den duur de cijferverwerking over te nemen. De voornaamste reden daarvoor is het ontzien van de secretariaten. De docenten zullen hieraan geen effecten in de tijdlijn ondervinden. Zij zullen in dezelfde periode de tentamens kunnen nakijken en bespreken met de andere docenten op de afdeling. Enkel worden de cijfers doorgezeten naar Toetssupport in plaats van de secretariaten. Gevraagd wordt naar het perspectief van de docenten op deze aanpak.

Sigrid van Wingerden stelt dat het bij Criminologie de laatste tijd goed gaat met het invoeren van de cijfers en vraagt wat de uitbesteding van de cijferverwerking aan Toetssupport zal betekenen voor de keuzevrijheid van docenten bij de inrichting van de toetsing. Zal het voor docenten mogelijk blijven te kiezen voor toetsing door middel van verschillende toetsvormen waarvoor deelcijfers worden toegekend? Niels van de Ven reageert dat het centraal regelen van de cijferverwerking niet zal betekenen dat enkel getoetst kan worden door middel van een tentamen. Deelcijfers kunnen worden meegenomen in de verwerking door Toetssupport. Wilko Gruizinga vult aan dat uiteindelijke stroomlijning wenselijk zal zijn. Dit zal worden meegenomen in de richtlijnen.

Esther Huiskers vraagt aandacht voor specifieke handelingen die momenteel handmatig plaatsvinden en welke plaats zulke handelingen krijgen in het voorgestelde systeem. Het gaat dan bijvoorbeeld over het veranderen van een eindcijfer naar aanleiding van een herbeoordelingsverzoek en het toekennen van een bonuspunt. Momenteel is hier nog geen antwoord op. Dit punt zal worden meegenomen.

Peter van Es vraagt of docenten overzicht zullen hebben in de tijdlijn van de bekendmaking van de cijfers wanneer de verwerking daarvan wordt gedaan door Toetssupport. Dit in het kader van het informeren van studenten en het openstellen van de ANS-omgeving voor inzage. Bevestigd wordt dat de tijdlijn van de verwerking door Toetssupport voor docenten bekend zal zijn.

Jan Crijns sluit af met de opmerking dat in het huidige systeem bepaalde 'grensgevallen' worden teruggegeven aan de docenten. Deze stap zou in het voorgestelde systeem niet overgeslagen moeten worden. Hier wordt instemmend op gereageerd.

Tijdpad onderwijsvoorbereiding

Niels van de Ven stelt voor het tijdpad voor de onderwijsvoorbereiding van de vakken uit jaar 1 van de bachelor naar voren te brengen. Dit vanwege de wijzigingen in de propedeuse. De vakcoördinatoren van de vakken uit jaar 1 van de bachelor zijn al bezig met het implementeren van activerende onderwijsvormen en daarop aansluitende toetsing. De wens is sneller zicht te hebben op die wijzigingen om het ook sneller te kunnen doorvoeren. Daarom is het voorstel de onderwijsvoorbereiding voor deze vakken naar voren te brengen. De uitvraag zou dan in mei worden gedaan, en de deadline voor het aanleveren van de stukken zou dan half september zijn. Weinig weerstand wordt verwacht bij de vakcoördinatoren, omdat de wijzigingen in de vakken van jaar 1 grotendeels al bekend zijn door de Kernvisie. Voor de vakken uit de andere leerjaren wordt de huidige tijdlijn aangehouden, waarbij de uitvraag wordt gedaan in oktober en de deadline 1 december is.

Sigrid van Wingerden vraagt of de uitvraag in oktober de vakbeschrijvingen betreft. Geantwoord wordt dat het bij de uitvraag in oktober ziet op de vaknamen voor in de Studiegids en dat de vakbeschrijvingen pas later hoeven worden aangeleverd.

Marije Schneider stelt dat zij bij de uitvoering van het project *flipping the classroom* tegen de vroege deadlines van de onderwijsvoorbereiding aanliep en vraagt of er een experimenteerbepaling mogelijk is – eventueel met randvoorwaarden. Daarmee zou het mogelijk worden in bepaalde uitzonderingsgevallen veranderingen door te voeren zonder dat dat een jaar van tevoren moet zijn doorgevoerd. Niels van de Ven reageert dat die mogelijkheid momenteel niet bestaat vanwege de werklast. Toegezegd wordt dat over de mogelijkheden zal worden nagedacht en deze zullen worden besproken.

Jan Crijns vraagt aandacht voor het onderliggende voorstel en vraagt of iedereen instemt de deadline van de vakken uit jaar 1 van de bachelor naar voren te brengen, in gedachte houdende dat het overgrote deel van de inhoud daarvan al is uitgedacht. Hiermee wordt ingestemd. Esther Huiskers merkt op dat moeilijkheden kunnen worden gezien bij de implementatie van de roosters in januari, vanwege de reguliere drukte in deze periode. Jan Crijns concludeert dat maatwerk moet worden geleverd waar nodig, maar dat dit de streefdeadlines zijn.

5. Conceptrichtlijn

Bastiaan Rijkema introduceert de conceptrichtlijn. Vanuit de Kernvisie is door de werkgroep toetsing gewerkt aan de Richtlijnlijn Toetsing (nu nog conceptrichtlijn). Uitgangspunt is dat toetsing onderdeel uitmaakt van de integrale onderwijsvisie. In het eerste deel van de conceptrichtlijn wordt gekeken naar aansluiting van de manieren van toetsing op de gebruikte onderwijsvormen. Het tweede deel van de conceptrichtlijn geeft daadwerkelijke richtlijnen. Deze manier van omgaan met toetsing verschilt van de manier waarop nu wordt omgegaan met toetsing. De Richtlijn Toetsing is een document waar een visie aan ten grondslag ligt die de basis vormt voor de richtlijnen. Op de conceptrichtlijn ontvangt de werkgroep graag feedback. Die zal verwerkt worden in een nieuwe versie. De nieuwe versie zal opnieuw worden besproken.

Sigrid van Wingerden merkt op dat er een probleem kan zijn met betrekking tot het draagvlak onder docenten voor de voorgestelde maatregelen. Met name het voorstel om in ieder 5-punts vak 2 toetsmomenten te laten plaatsvinden zal problematisch worden gevonden. Criminologie heeft namelijk geen problemen met vroegtijdige uitval van studenten. Daarnaast zet zij vraagtekens bij het voorstel de Cohen-Schotanus methode toe te passen bij de becijfering. Hoewel dit een manier kan zijn om de slagingspercentages te doen stijgen, ziet zij voor deze methode – die sterk verschilt van de huidige methode - weinig draagvlak bij collega's. Nard Willemse reageert dat het onderzoek naar deze manier van becijfering loopt.

Esther Huiskers merkt op dat voor ogen gehouden moet worden wat de achterliggende reden is om een maatregel in te voeren. Zij stelt dat een wekelijkse formatieve toetsing met feedback die aan het eind van het vak tot een bonuspunt kan leiden kan functioneren als summatieve toets. Bij vakken waar een dergelijk participatiesysteem niet wordt toegepast kan een andere vorm van summatieve toetsing van toegevoegde waarde zijn, maar bij de vakken waar dit intensieve begeleidingssysteem al wordt toegepast niet. Bovendien levert het voor de docenten veel extra werk op als bij deze vakken ook nog een aparte summatieve toets moet worden afgenomen. Het doel van summatieve toetsing is het bevorderen van de prestaties van de studenten. Dat doel wordt met het participatiesysteem al bereikt. De slagingspercentages zijn bij Fiscaal Recht dan ook geen issue.

Danielle Chevalier raadt aan om de plannen te bespreken met een focusgroep studenten. Met name het voornemen om ook in de kleinere vakken meerdere toetsmomenten in te voeren. Stel studenten de vraag op welke manier zij denken dat dit zal uitwerken. Komt dat overeen met de manier waarop in het voorstel gedacht wordt dat dit zal uitwerken?

Peter van Es geeft feedback op dezelfde punten. De invoering van summatieve toetsing in de vakken van Notarieel Recht is niet wenselijk omdat het indruist tegen de geest van het academisch onderwijs. Met deze maatregel wordt niet voldoende wordt ingespeeld op wat er daadwerkelijk leeft op de faculteit.

De Cohen-Schotanus methode is geen wenselijk systeem, omdat dit de lager presterende studenten loont en de beter presterende studenten ten nadele komt. Er is een element van relatieve censuur aan deze methode.

Ook plaatst Peter van Es een kanttekening bij het voorstel om een aanwezigheidsverplichting in te voeren. Hoewel dit nuttig kan zijn, zijn er praktische bezwaren tegen.

Mariëlle Bruning kan zich goed vinden in de voorgestelde plannen en is voorstander van het invoeren van facultair beleid met betrekking tot de hoeveelheid voldoende en onvoldoende die op een toets gehaald kunnen worden.

In de masteropleiding Jeugdrecht heeft elk 5-punts vak 2 toetsen. Dat wordt door studenten over het algemeen als fijn ervaren, omdat de toetsen licht zijn. Ook geven studenten aan dat zij in de bachelor de vakken leuk hebben gevonden waarbij zij iets mochten schrijven.

Ook over de Cohen-Schotanus methode is Mariëlle Bruning positief. Het sluit aan bij de houding die de masteropleiding Jeugdrecht heeft met betrekking tot toetsing. Bij de vakken van Jeugdrecht wordt al standaard kritisch gekeken naar de toets in de gevallen waar de slagingspercentages uitzonderlijk laag zijn.

Met betrekking tot de voorgestelde aanwezigheidsplicht merkt Mariëlle Bruning op dat een te rigide systeem onwenselijk is. Studenten te hard straffen bij afwezigheid kan afschrikkend werken.

Nagedacht moet worden over een manier waarop aanwezigheidsplicht kan worden ingevoerd, zonder dat studenten te hard worden afgerekend.

Darya van der Wilt plaatst vraagtekens bij het voornemen om deelname aan de eerste kans van het tentamen de norm te maken. Rekening moet worden gehouden met studenten die studies combineren. Zij zijn soms gedwongen de tweede kans als de eerste kans te beschouwen. Zullen deze studenten daar nadeel van ondervinden? Ook bij het invoeren van een aanwezigheidsplicht moeten studenten die studies combineren in acht worden genomen.

Daarnaast verzoekt Darya van de Wilt verduidelijking omtrent de term 'veeleisend helpen' en met betrekking tot het invoeren van conditionele herkansingen plaatst zij de opmerking dat moet worden onderzocht of dit geen negatieve uitwerking zal hebben op de doorstroom van studenten.

Marije Schneider merkt op dat het invoeren van twee toetsmomenten over het algemeen als lastig ervaren, maar dat uit het project *flipping the classroom* wel blijkt dat het de motivatie van studenten ten goede komt als er binnen een vak een tweede toetsmoment plaatsvindt waarbij andere vaardigheden worden getoetst, zoals toetsing door middel van het schrijven van een paper of het geven van een presentatie.

Daarnaast plaatst Marije Schneider vraagtekens bij de praktische haalbaarheid van het invoeren van een aanwezigheidsplicht.

Bastiaan Rijpkema reageert op de gegeven feedback. De kritiek op het invoeren van twee toetsmomenten is al langer bekend. De verwachting was niet dat dit onderdeel van de conceptring door een ieder met enthousiasme zou worden ontvangen. Opgemerkt wordt dat er op andere plekken wel positief op dit idee wordt gereageerd. Er zijn ook al 5-punts vakken op de faculteit waarin meerdere toetsmomenten worden toegepast. In de OLC is door docenten aandacht gevraagd voor de haalbaarheid van deze maatregel, maar de indruk was niet dat het als onmogelijkheid wordt gezien. Door studenten in de OLC is positief gereageerd op het voorstel meerdere *low stakes* toetsmomenten in te voeren. De conceptring is gebaseerd op onderwijskundig onderzoek dat heeft uitgewezen dat deze maatregel studenten kan helpen bij de les te blijven en het vak met goede resultaten af te ronden. De opmerkingen rondom de haalbaarheid van de maatregel en de verschillen in functioneren van de

maatregel binnen de verschillende opleidingen zullen worden meegewogen worden in de volgende versie van de conceptringlijn.

Esther Huiskers merkt op dat in de werkgroep Toetsing geen fiscalist zit. Het is van belang dat de conceptringlijn langs de afdeling Fiscaal Recht gaat. Nagedacht moet worden over eventuele maatwerkoplossingen voor de kleinere opleidingen. Er is met name met betrekking tot de aanwezigheidsplicht behoefte aan maatwerk, waarbij in het bijzonder moet worden gelet op het verschil in aantallen bachelorstudenten en masterstudenten, en de toepassing van *blended* onderwijsvormen. Ook Peter van Es merkt op dat het verschil tussen de opleidingen Fiscaal Recht en Notarieel Recht ten opzichte van de opleiding Rechtsgeleerdheid moet worden meegenomen. De afdeling Notarieel Recht heeft bijvoorbeeld veel docenten met een kleine aanstelling en een praktijk ernaast. Het gevaar is die docenten te verliezen in het geval de werkdruk te veel wordt verhoogd door de maatregelen.

Dit leidt tot een conversatie over in welke fase de ontwikkeling van de richtlijn zich bevindt. Geconcludeerd wordt dat de fase voor het leveren van input nu is, en dat vanuit hier gewerkt zal worden aan een gezamenlijk verhaal in de nieuwe versie. Nagedacht wordt over hoe de input van de afdelingen Notarieel Recht en Fiscaal Recht aan de richtlijn zal worden verzekerd. Nard Willemse oppert de mogelijkheid nieuwe leden aan de werkgroep toe te voegen, maar daarvoor wordt het proces al te ver gevorderd bevonden. Besloten wordt dat de input van deze afdelingen door contact met de opleidingsdirecteuren zal worden meegenomen.

6. Project: *flipping the classroom*

Arjen de Vetten sluit aan bij dit onderdeel van de vergadering en geeft samen met Marije Schneider een presentatie over het project *flipping the classroom*. Tijdens de presentatie wordt het Onderwijsbestuur geïnformeerd over het project en is er ruimte om samen na te denken over het vervolg dat dit project moet krijgen. Zie voor nadere inhoudelijke informatie de PowerPointpresentatie.

Change Laboratory

Marije Schneider neemt het woord en presenteert het project. Aan het project hebben 4 masteropleidingen deelgenomen. Het idee is dat de bevindingen in de toekomst breder geïmplementeerd kunnen worden. Het project is gestart naar aanleiding van de wens van Armin Cuyvers en Laura Buissink de kennis van studenten te verdiepen en meer aandacht te besteden aan de vaardigheden in het onderwijs. Het idee van *flipping the classroom* is toen breder opgepakt en vertaald naar een *Change Laboratory*.

In het *Change Laboratory* wordt de huidige onderwijscultuur in een nieuw perspectief gezet. Allereerst is aandacht besteed aan de historische ontwikkeling van het onderwijssysteem en de daardoor veroorzaakte 'contradicties': de structurele spanningen tussen activiteiten en systemen. Ten tweede wordt in het *Change Laboratory* gepoogd een transformatie in te zetten middels een samenwerking met docenten.

In het *Change Laboratory* werd gewerkt met een cyclus waarin werd begonnen met een analyse van de huidige situatie door middel van observaties, interviews, panelgesprekken en *learninganalytics* om de knelpunten op het spoor te komen. Hierna werd op basis van de analyse gebrainstormd over nieuwe onderwijsmodellen, die vervolgens werden geïmplementeerd in 4 mastervakken. Dit werd achteraf geëvalueerd door middel van gesprekken met studenten en docenten. Daarna heeft een reflectie op het hele proces plaatsgevonden en hieruit zijn verschillende ontwerpprincipes voortgekomen. De laatste stap in de cyclus is het consolideren van de nieuwe praktijk.

De volgende contradicties/knelpunten zijn in de eerste fase van de cyclus geïdentificeerd:

- Studenten bereiden zicht matig voor en worden daar niet op afgerekend in de lessen.

- De docent voelt zich verantwoordelijk voor de kennisvergaring en de studenten leunen achterover
- Als tijdens het onderwijs het gesprek aangegaan wordt met studenten over de stof is het kennisniveau van de studenten nog te laag. Tegelijkertijd wordt duidelijk dat het kennisniveau op het moment van toetsing wel in orde is. Dit wijst op dat studenten op een te laat moment pas aan de slag gaan.
- De docent verwacht participatie van de studenten tijdens de lessen, maar de studenten kunnen of willen niet participeren.

7 principes

Marije Schneider vertelt verder over de uitkomsten van de reflecties. De volgende principes die mogelijke oplossingen voor de knelpunten kunnen zijn geformuleerd (op volgorde van aanraden):

1. Onderlinge bespreking door studenten: deze methode werkt doordat het verbondenheid onderling creëert. Studenten krijgen meer vertrouwen in hun antwoorden en durven meer te participeren.
2. Tussentijdse summatieve toetsing
3. Tussentijdse formatieve toetsing met feedback: tussentijdse summatieve toetsing en tussentijdse formatieve toetsing met feedback zijn beiden effectieve methoden om te zorgen dat studenten eerder in het vak aan het werk gaan.
4. Zelfstandig basiskennis opdoen: hierdoor kan in de lessen verdieping plaatsvinden en hoeft niet enkel aandacht te gaan naar kennis die studenten ook in het studieboek kunnen vinden of in een kennisclip kunnen zien.
5. Bijeenkomsten op hoog cognitief niveau
6. Kennis verdiepen door vaardigheden: het betrekken van verschillende vaardigheden in een vak kan door tussentijdse toetsing in de vorm van een presentatie, een klein onderzoek, of een paper.
7. Het bieden van keuzes: studenten kan een keuze worden geboden tussen onderdelen op het tentamen. Ook is het een mogelijkheid om de studenten te laten kiezen tussen verschillende thema's in werkgroepen of verschillende onderwerpen voor het geven van een presentatie.

Esther Huiskers vraagt wat het verschil is tussen tussentijdse summatieve toetsing en tussentijdse formatieve feedback. Geantwoord wordt dat het verschil is dat bij formatieve toetsing feedback wordt gegeven maar geen becijfering plaatsvindt, terwijl. Bij summatieve toetsing wel wordt becijferd. Daarmee kan een summatieve toets dus ook functioneren als formatieve toets. Esther Huiskers vraagt of beiden niet onder 1 begrip kunnen worden geschaard. Marije Schneider antwoordt dat de methoden hier gescheiden van elkaar worden aangeduid, omdat de toepassingen ervan in de vakken ook op verschillende manieren zijn terug te zien. Het ene vak had toetsen met cijfers en het andere vak had toetsen met alleen feedback.

Danielle Chevalier merkt op dat het opvallend is dat het onderlinge bespreken van de opdrachten tussen studenten zo effectief is. Marije Schneider voegt daaraan toe dat deze aanpassing makkelijk te implementeren is. Tijdens het *Change Laboratory* zijn groepen van 20 tot 120 studenten bestudeerd, en geconcludeerd wordt dat het onderling bespreken ook prima werkbaar is in groepen van 120 studenten.

Marije Schneider vertelt dat de reactie van studenten op het *Change Laboratory* overwegend positief is. Een punt van aandacht is dat het in het kader van de meerdere toetsmomenten goed zou zijn om rekening te houden met de deadlines van andere vakken die tegelijkertijd lopen.

Verder merkt Marije Schneider op dat het niet noodzakelijk is om alle 7 oplossingen door te voeren om een positief effect te kunnen bereiken. Het vraagt om een afweging: sommige principes leveren de docenten tijd op, anderen kosten juist tijd. Met tussentijdse toetsing in de vorm van papers kan in tentamenperiodes tijd bespaard worden, omdat minder studenten deel zullen nemen aan de

herkansing. Wel betekent dit dat tijdens het vak meer tijd zal moeten worden besteed aan het nakijken van de papers.

Olievlekwerking

De bedoeling is dat zo veel mogelijk bachelor- en mastervakken de uitkomsten van het *Change Laboratory* gaan toepassen. Verschillende middelen kunnen hiertoe worden ingezet:

1. Cohortbenadering: onderwijsdeskundige Lotte van Kesteren is bezig de cohortbenadering toe te passen in de toetsontwerpen die docenten momenteel aan het opstellen zijn in het kader van de kernvisie.
2. Presentaties: Marije Schneider en Arjen de Vetten geven aan graag op meer plekken de bevindingen van het *Change Laboratory* te presenteren.
3. Media: communicatie van de bevindingen via verschillende media-outlets.
4. *Change Lab Light* aanbieden: door deel te nemen aan de 'light' versie van het *Change Lab* kunnen vakken de cyclus van het *Change Lab* doorlopen in 4 sessies in plaats van 6. Tijdens de eerste sessie worden de knelpunten in het vak geïdentificeerd, tijdens de tweede sessie zal worden gebrainstormd over oplossingsmogelijkheden aan de hand van de 7 principes, tijdens de derde sessie wordt feedback opgehaald en in de laatste sessie wordt gereflecteerd en nagedacht over eventuele structurele aanpassingen.

De ambitie is om na de zomer hiermee te kunnen starten. Het plan is binnenkort onder de vakken van de masteropleiding Rechtsgeleerdheid te gaan werven, en deelname later breder open te stellen. Op de afdelingen Fiscaal Recht, Strafrecht en de onderwijsparade is al wel interesse gebleken.

Esther Huiskers merkt op dat de afdeling Fiscaal Recht de meeste principes al toepast en dat zij benieuwd is of de effecten van het toepassen van de principes ook kan worden gemonitord. Is het bijvoorbeeld mogelijk te onderzoeken of *flipped* onderwijs leidt tot grotere spreiding in de uiteindelijke cijfers? Geantwoord wordt dat het project momenteel nog niet gerelateerd wordt aan tentamencijfers. Wel is bijvoorbeeld gemonitord in hoeverre de kennisclips bekeken worden. Ook hebben studenten logboeken bijgehouden waarin ze ook bijhielden hoeveel uur zij tijdens het vak besteedden aan het verrichten van literatuuronderzoek.

7. Visitatie juridische opleidingen

Laura Buissink en Thio Termorshuizen sluiten aan en geven een update over de voorbereidingen van de visitaties voor de accreditatie van de juridische opleidingen.

Voorgesteld programma en panels

Laura Buissink vertelt dat de nadruk in deze fase komt te liggen op de directe voorbereiding van de bezoeken. Minder nadruk komt te liggen op het uitvragen van documentatie. Een bespreking van het voorgestelde programma van de bezoeken vindt plaats. Ten opzichte van het eerder voorgestelde programma is na contact met Meg van Bogaert iets geschoven met tijden, maar niet meer dan een uur per panel. Tussen de verschillende panelgesprekken zitten steeds 10 minuten voor inlichting van de panels.

Het voorgestelde programma is geüpload op de teamsomgeving 'Accreditatie juridische opleidingen'. In deze teamsomgeving staat ook een map 'panels', die te vinden is onder 'locatiebezoek'. De panels zijn voor een groot deel gevuld, maar bij de meeste opleidingen ontbreken nog leden voor het studentenpanel en de alumnibijeenkomst. Sommige panels zijn ook aan de grote kant, waardoor een selectie zal moeten worden gemaakt.

Mariëlle Bruning vraagt welke vorm de alumnibijeenkomst zal krijgen. Geantwoord wordt dat dit één gezamenlijke bijeenkomst zal zijn waarbij alumni van alle opleidingen aanwezig zullen zijn, en de visitatiecommissie langs de groepen alumni zal lopen.

Vorbereiding op 3 juni

Thio Termorshuizen geeft een update over de proefvisitatie. De voorbereidingen voor de proefvisitatie op 3 juni zijn bijna compleet. Pauline Schuyt en Bruno Verbeek zullen plaatsnemen in het panel. Hester Minnema zou als derde lid plaatsnemen in het panel, maar ziet hier bij nader inzien toch van af. Gezocht wordt nog naar een derde en vierde lid voor het panel. Sigrid van Wingerden biedt aan plaats te nemen in het panel. Daarmee wordt ingestemd. Verder wordt nog gedacht aan Sheena Bruce.

Voor de proefvisitatie zijn de panels samengevoegd, omdat alle gesprekken op 1 dag zullen plaatsvinden. De indeling is zo veel mogelijk gemaakt op basis van rollen van de panelleden. Hiermee heeft de proefvisitatie niet hetzelfde programma als de officiële visitatiedagen. Het programma van de proefvisitatie is te vinden op de teamsomgeving 'Accreditatie juridische opleidingen'. Bastiaan Rijpkema reageert instemmend op het programma van de proefvisitatie. De opleidingsdirecteuren kunnen veel van elkaars antwoorden leren. In dit kader merkt Laura Buissink op dat het wenselijk is dat alle panelleden de gehele middag aanwezig zijn, zodat er ook ruimte is om feedback te geven aan elkaar.

8. Rondvraag

Mariëlle Bruning vertelt dat de masteropleiding Jeugdrecht dit jaar 104 inschrijvingen heeft. Dit is een aangenaam verrassend aantal. Wellicht maakt dit het in de toekomst het overwegen waard een groter aantal studenten toe te laten tot de opleiding.

Sigrid van Wingerden merkt op dat de afdeling Criminologie nog wacht op antwoord van het College van Bestuur met betrekking tot het veranderen van de selectiemethode voor de opleidingen Criminologie. De huidige selectiemethode levert veel extra werk op. Daarom wil Criminologie graag terug naar een loting.

Daarnaast vraagt Sigrid van Wingerden aandacht voor een logistiek punt bij de onboarding van masterstudenten. De studenten worden via Brightspace geïnformeerd over de start van hun opleiding, terwijl veel studenten niet weten dat Brightspace hiervoor het communicatiemiddel is.

Thio Termorshuizen merkt op dat alle documentatie voor de visitaties van de opleidingen Rechtsgeleerdheid op de daarvoor bestemde Surfdrive-omgeving zijn geüpload. De opleidingsdirecteuren zullen de link naar de omgeving en het benodigde wachtwoord toegestuurd krijgen.

Marije Schneider vertelt dat de bevindingen van de kleine OLC naar aanleiding van de vakevaluaties van het eerste semester zijn teruggekoppeld aan de mastercoördinatoren. Door enkele mastercoördinatoren is naar aanleiding daarvan opgemerkt dat studenten veel vanuit hun eigen ervaringen als student deel hebben genomen aan de gesprekken in de OLC. Bovendien merkten zij op dat bepaalde opmerkingen van de OLC leden feitelijke onjuistheden bevatten. Dit heeft tot commotie geleid. Aangeraden wordt om in de opleiding van de OLC leden sterker te benadrukken dat een OLC lid de student in het algemeen vertegenwoordigt, en niet zichzelf.

In de OLC is door studenten opgemerkt dat het printen van voorgescreven materialen als problematisch wordt ervaren. Tegelijkertijd is digitale verstrekking van het materiaal op het tentamen lastig, omdat het ervoor zorgt dat ANS zeer traag functioneert. Aangeraden wordt te kijken naar oplossingen voor het gebruik van deze materialen. Bijvoorbeeld een *bring your own device* systeem. Ook is in de OLC besproken hoe de respons op de vakevaluaties kan worden vergroot. Studenten gaven aan dat het helpt als er tijdens het onderwijs tijd wordt besteed aan de vakevaluatie, in plaats van in de pauze of achteraf.

Verder vermeldt Marije Schneider dat zij op dinsdag 23 april een afspraak heeft met de onderwijsinspectie over de mogelijkheden met betrekking tot instroom van HBO studenten in de masteropleidingen. Ervaringen en drempels zullen worden uitgewisseld.

Ten slotte stelt Marije Schneider voor een werkgroep op te richten die zich zal bezigen met de aansluiting van de kernvisiebachelor op de masteropleidingen. De wens is in september van start te

gaan met die werkgroep. De opleidingsdirecteuren worden verzocht om te peilen of er binnen de opleidingen interesse is in deelname aan deze werkgroep.